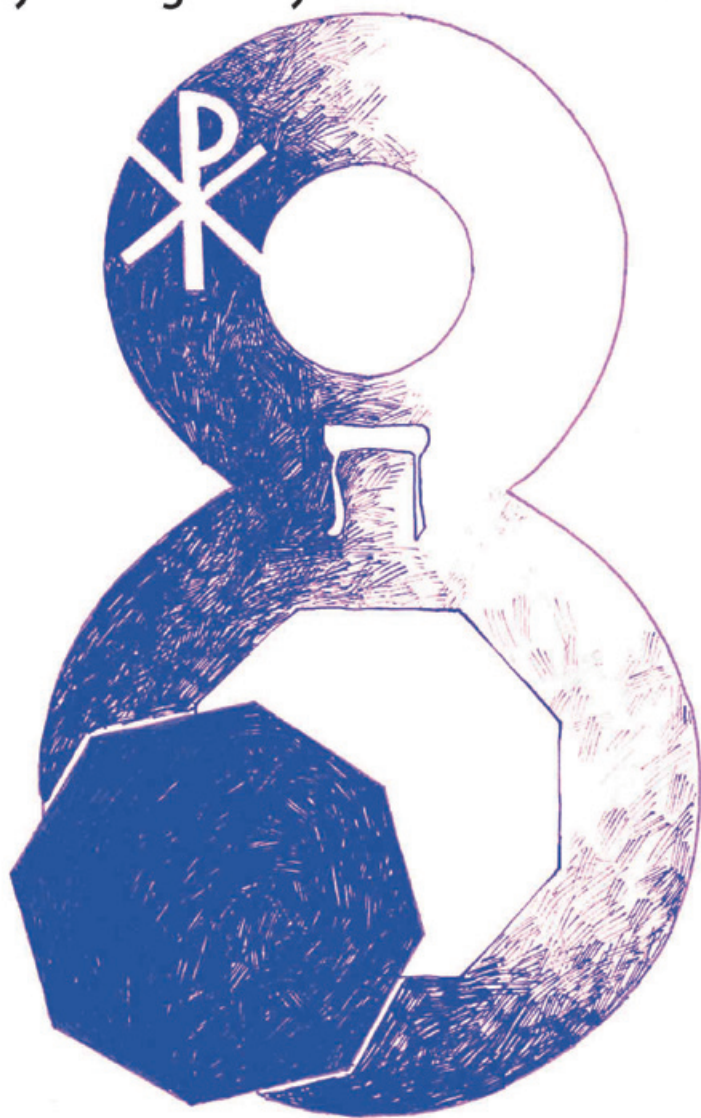

SETKÁVÁNÍ

Brněnský evangelický měsíčník / 2018

8

ÚVODNÍK

Milé sestry, milí bratři,

letošní léto bylo ve znamení tropických dní a vysychajícího Česka. Ze sdělovacích prostředků jsme se potom dozvídali, že nedostatek vody je nejenom v půdě, což bylo na první pohled zřejmé, ale také podzemní voda je na dlouhodobě nejnižších stavech.

Ke konci léta se potvrdilo, že také v České republice obsahuje voda z vodovodu mikroplasty. Ani nákupem balené vody si údajně také příliš nepomůžete. Dopad této skutečnosti na lidské zdraví zatím není nijak jasný. V oceánech jsou plastů tuny. Jestli jejich šíření půjde takto dál, bude jich tam v dohledné době více než ryb.

Konečně mne zaujala informace, že na naší planetě již žije více než 7,5 miliardy lidí a jejich počet se stále zvyšuje. Vzpomínám si, jak jsme se na základní škole učili, že počet obyvatel země je 5 miliard.

Zdá se, že prorocké hlasy, které nás varovaly před globálním oteplováním, plýtváním a ekologicky nezodpovědným jednáním, a které vykreslovaly katastrofické scénáře, pokud nezačneme jednat, se začínají naplňovat.

Je nás na naší planetě stále více. Jezdíme auty, v obchodě dnes prakticky nejde nakoupit, aniž bychom si odnesli spolu s jídlem hromady plastů. Země se otepluje, kontaminuje.

Co s tím? Nevím. Ani si nejsem jistý tím, že i kdybychom věděli, byli bychom schopni a ochotni adekvátně jednat.

Planetě vládne neviditelná ruka trhu, politici, kteří se nejsou schopni domluvit. Euroamerická civilizace asi může pouze těžko očekávat, že lidé v Číně či Indii nebudou mít stejné touhy. Touhy jezdit autem, či si každý den dopřát kus masa. Řítíme se do záhuby...

Podle biblického svědectví u Boha není nic nemožné. Tváří v tvář výše naznačeným problémům můžeme být skeptičtí. Bible nicméně na této skutečnosti trvá. Tento svět v posledu není náš. Ani my, Bohu díky, nejsme sami svoji. Patříme našemu Stvořiteli, jakkoliv na to často zapomínáme. Naším posláním není Zemi vybydlet a vydrancovat. Od Boha jsme na ni byli postaveni, abychom ji dobře spravovali.

Jestli mám nějakou naději tváří v tvář výše uvedeným problémům, pak je to pouze právě ta naděje, že Hospodin zůstává svému stvoření věrný a milosrdný. A stále činí nové. Zve nás k pokání, k narovnání našich pokřiveností.

Věřím tak, že pro své stvoření má Bůh dobrou budoucnost, jakkoliv se to zdá neuvěřitelné. Prosme jej, aby nám otevíral mysl i srdce a ukazoval nám nové cesty pro spravování této planety i lidské společnosti tak, abychom svému poslání byli schopni dostát. Jako jednotlivci i jako celé lidstvo.

Jan Soběslavský ml.

Blažkov jede

(Z letního pobytu sboru Brno I)

Za mnoha kopci a řekou Bobrůvkou, kdesi v hlubokém lese, žili byli jednou jedni bojovníci za pravdu. Žili ve vzájemné shodě, denně si četli z Písma a vykládali si Jeho Slovo. Radovali se s radujícími, jedli spolu chléb a nebáli se, ani když na údolí u řeky padla hustá tma a třpytivé hvězdy bylo jen stěží vidět přes koruny smrků. A On byl s nimi a žehnal jim ve všem a oni činili vše k Jeho slávě.

Zhruba takto by se s pohádkovým nádechem dal vykreslit letošní pobyt na Blažkově. Strávili jsme zde krásný týden s tradičními nedělními bohoslužbami v blažkovském kostele, pátečním táborákem a společným výletem na hrad Svojanov.

Z Písma jsme četli a probírali příběhy ve třech skupinách rozdělených podle věku. Ti nejmladší stavěli s Ivou Oukropcovou nové jeruzalémské hradby spolu s Nehemiášem. Krom toho postavili i mimo program v lese ze spadlých malých stromků obstojný bunkr. Starší mládež se staršími dětmi probírali proroka Elíšu, chodili s ním po Samaří, pomáhali potřebným a nechyběla ani bojovka, kdy v noci kradli plány útoku na Izraelce z nepřátelského tábora. Dospělí se s bratrem farářem zamýšleli nad knihou Kazatel a jejími texty.

Jistě nejednoho člena výpravy potěšila skvělá kuchyně paní Marušky, která dělá skvělé zákusky, o zbytku nemluvě. Dobré byly i řízky, které nám nabalila na střeďeční výlet na hrad Svojanov. Ke hradu jsme samozřejmě jeli autem, protože je to vážně daleko i podle našich sportovců, zahrady u hradu byly pěkné, protože v půlce prázdnin ještě kvetly. Udělali jsme si taky pár hezkých fotek z věže hradu. Prohlídka podzemí trochu zklamala, protože paní průvodkyně byla jemně podnapilá a v proslovu se dost pletla a zadržovala, mělo to ale i výhodu, že si ten proslov všichni skvěle pamatovali. Následovala procházka lesem k jednomu zdejšímu kostelíku, u něhož nás velmi mrzelo, že byl zavřený, protože uvnitř měly být staré fresky. Rozhodně nám nechyběla ani kultura. Večer bývaly hrané večerníčky pro děti, a když šli menší spát, byla buď

prezentace o historii tábora, kterou připravil bratr Jan Vondra, nebo promítání filmů (např. S láskou Vincent). Ve čtvrtek jsme se zase se zájemci jeli podívat do Bobrové na koncert pěveckého sboru Kampanela. Jinak jsme trávili dny koupáním v lomu, cyklo i moto výlety do Bystřice nad Pernštejnem, anebo prostě zaslouženou relaxací v krásné přírodě v okolí tábora. Hráli jsme taky různé stolní a míčové hry a myslím, že si každý našel to svoje. U rozlučkového táboráku se zpívalo dlouho do noci a veselá nálada rozhodně nechyběla. Příští rok pojedu, pokud to bude vůle Boží, určitě zase a věřím, že se tam zase sejde spousta skvělých lidí. Blažkov totiž prostě jede!

Veronika Sikstová

Lovětín 29. 7. - 5. 8. 2018

(Z letního pobytu sboru Brno-Husovice)

Jako každý rok jsme započali naši cestu do tábora jízdou ve vlaku. Po hledání míst a nastoupení do špatného vagonu jsme se všichni usadili a rozdali jsme naší posádce lístky „Vítejte na palubě“. Když jsme dojeli na nádraží, vydali jsme se pěšky do tábora. Tam jsme se pak vybalili, najedli a poté přesunuli ke stožáru, kde jsme si vše vysvětlili. Potom následovaly seznamovací hry. Další den si týmy vymýšlely názvy, pokřiky a vlajky, no a za malou chvíli jsme tu měli čtyři velice originální družstva: Mořské okurky, Blue Storm, Vražední citrónci a Zelouni.

Tyto týmy mezi sebou soupeřily ve hrách po celou dobu trvání tábora, ale nakonec se spojily v boji proti nestvůře, která sužovala místní obyvatele - domorodce, které jsme poznali v dřívějších dnech. Samozřejmě jsme s nimi zpočátku zadobře nebyli. V noci z tábora unesli všechny vedoucí a následující den proběhla jejich záchrana. Děti si vedly velice dobře a zodpovědně, když jsme byli pryč. Také zde proběhla „prohlídka ostrova“, která vedla na hrad Roštejn. Pro zpestření také proběhla noční výprava přichystaná pro mladší vedoucí a nejstarší děti. Byli to Lenka, Sára L., Pepa, Fína, Dita, Ema a z dětí Anička a Agátka. Naše cesta byla dlouhá 15 km a šli jsme ji šest hodin. Vedla z města Telče přes hrad Roštejn zpět do tábora, do kterého jsme dorazili o půl šesté ráno.

Během tábora proběhly dva táboráky, jeden ve čtvrtek a druhý v sobotu, také byl připraven program pro starší, u kterého se výborně bavili i vedoucí. V minulém roce to bylo například kopání hlíny a v letošním „flaška“. Také každé ráno po snídani přijel Štěpán a měli jsme krátkou bohoslužbu s povídáním o Jákobovi a Ezauovi.

Abychom našim domorodcům ukázali něco z naší kultury, připravily si týmy krásné divadlo o Josefovi a jeho bratrech. Děti předvedly úžasný herecký výkon,

mají opravdový talent! Naším domorodcům se hra líbila stejně jako nám a také jsme se dověděli více o nestvůře, která jim vzala poklad, a za jeho získání zpět dostaneme loď na cestu domů.

Veliký boj s příšerou proběhl v pátek. I přes obrovské vedro, které vládlo po celou dobu trvání tábora, byla mise úspěšná, a až na příšeru, která před zraky rozjásaných účastníků atraktivně skonala, byla ztráta na životech nulová.

Závěrečný boj týmů ve hře Tatapo byl vskutku dramatický. Je to něco mezi ragby a ultimate frisbee. Hráči si míč v boji přehazují a bod dostává ten tým, který položí míč do pole soupeře. V celkovém bodování za celý tábor se na krásném čtvrtém místě umístily Mořské okurky, na třetím Vraždění citrónci, na druhém těsně za prvním Blue Storm a na prvním místě Zelouni. Poslední den proběhla bohoslužba a měli jsme výborný dort od Jitky. Po celou dobu trvání tábora nám vařily Lydie a Eva, která nás také chránila před všudypřítomnými klíšťaty. Honzovi děkujeme za vedení celého tábora.

Nakonec jsme se sbalili a vydali se na cestu domů. Odjížděli jsme naplnění štěstím, které nás provázelo po celý tábor, a děkujeme Bohu, že při nás po celou tu dobu stál. Díky tomu se můžeme radovat po celý rok a těšit se na další tábor, protože víme, že Bůh je s námi všude, kam naše cesta povede.

Dita Horáková

Proč jezdit na Blažkov

(Z letního pobytu sboru Brno-Židenice)

Protože si už v pěti letech můžete zahrát i stoletého Abraháma. Protože můžete celý den chodit bosi. Protože, i když třeba ještě nechodíte do školy, můžete sami běhat po lese. Protože nemusíte chodit brzy spát. Protože když máte štěstí, můžete si na pouti ve Strážku dát cukrovou vatu. Protože se můžete brodit řekou. Protože si můžete zahrát vodní válku. Protože si jednoduše můžete ustlat venku a při usínání koukat, jak padají hvězdy. Protože si ke snídani můžete dát báječnou kaši s marmeládou z černých jeřabin, kterou za rozbřesku na kamnech uvařily vaše šikovné děti. Protože, když kráčíte do postele tmou od umývárny a zvednete hlavu, tak vám blažkovské hvězdné nebe pokaždé vezme dech. Protože až na Blažkově zjistíte, že toho, koho potkáváte každý týden ve sboru, teprve teď znáte. Protože rytmus dní na Blažkově je pokaždé znovu blahodárný a plný radosti.

Petra Koryčánková

Byli jsme spolu (v létě na Blažkově)

(Z letního pobytu sboru Brno II)

Blažkov. Chatky, jídelna, ledová voda v umývárce i v Bobruvce, pole, louky, les, šišky a dřevo, topení v kamnech, sprše i krbu a strašlivá zima, zvláště po ránu a večer. To se tak zhruba vybaví každému, kdo na Blažkov jezdí. I letos to na Blažkově, kam jsme - poprvé jako čtyřčlenná rodina - vyrazili, bylo. Ale ne všechno. Zatímco se Brno rozpouštělo ve vedru, které už nebylo pro člověka zdravé a zdaleka ne příjemné, se často připomínaná blažkovská zima (mnozí pamětníci: „My jsme přece zažili, že i v květnu sněžilo!“) ukázala jako dar od Hospodina. Na Blažkově letos nebyla zima, ani ledová voda, ani topení v krbu. Ale bylo tam příjemně, což se o zbytku republiky říct vskutku nedalo.

Sbor z Blahoslavova domu posledních pár let naplňuje chatkový tábor nejenom velkou radostí, ale i mnoha lidmi, a to především mnoha lidmi malých a nejmenších rozměrů. Ten týden nás tam žilo přes šedesát, ovšem dobrá půlka ještě nechodila do školy. Bylo tomu všechno uzpůsobeno a bylo to báječné - uprostřed náměstíčka vzniklo každé dopoledne veliké ležení a na dekách se tu povalovala úplná miminka a jejich maminky a okolo se batolila větší miminka a malé děti měly program a větší děti taky (svorně o Martinu Lutherovi, včetně

vtipných scének o prodavačích odpustků). A vždycky bylo k dispozici dost balónů, písku a bábovek, houpacích sítí, kávy a dobrého jídla i lidí nadšených do čutání s balónem nebo do procházky.

A tak jsme si tam týden žili. Za zmínku ještě stojí několik momentů, které jsme společně zažili.

Výlet podél Bobrůvky dozadu k mostu, tak akorát i pro nejmenší nožičky, který zorganizoval Petr Bouda.

Večerníčky Petra Dobrovolného a Tomáše Boudy, kteří v bílých legínách byli Bobem a Bobkem pro děti i dospělé.

Barefootové (tedy „bosé“) sandály, které si postupně vyrobil celý tábor, a každou chvíli bylo vidět někoho, jak vylepšuje svůj ozdobný úvaz.

Kávová kultura, která kromě obligátního rozpustného nescafé a turka čítala i french press z čerstvě mleté kávy, jemný filtr a k dokonalosti dovedené ledové cold brew, které si po návratu do horkého města nejeden z nás nadále dělal i doma.

Jednotlivé výlety do lomu na koupání, k říčce a kamkoliv jinam. Nedělní společná cesta do kostela. Večerní programy a společné diskuze. Společná práce, sekání dřeva a škrábání brambor. Dělené služby, kde zhusta výborně fungovala mládež, která zaskakovala za rodiče, kteří zrovna uspávali děti.

Taky nejde nezmínit fenomenální kuchyň, kde vládli Petra a Bohouš Michalovi. Protože - kdo z vás zažil na Blažkově k nedělnímu obědu svíčkovou.

A buchy ke kávě. A všechno tak akorát, aby to mohly i děti. A úsměv, kdykoliv jste vkročili do kuchyně.

Ale hlavně - společenství. Zažili jsme týden společně, tak, jak se běžně v kostele nepotkáme a neznáme, spolu, rádi a s velikou vděčností Hospodinu, že to tak mohlo být.

Takže ještě jednou díky - Hospodinu, všem zúčastněným, a farářům, kteří tam s námi byli.

Alžběta Kubíčková

Kurzy Alfa - křesťanství jako pozvání

Kdykoliv do mého života vtrhl Bůh, vždycky to bylo bez optání a nikdy to nebylo v kostele. Ale vždycky to bylo intenzivní. Ostatně, kostel formou ZOO, do které se jdeme jednou za týden podívat na výběh s nápisem Bůh, abychom ho po zbytek týdne do života pro jistotu nepouštěli? To je legrační představa.

Ale co tedy na tom kostele všichni mají? Tomu jsem nerozuměl a bylo mi to velkou záhadou. Zejména v situaci, kdy jsem zažil už moc příběhů, abych mohl jednoduše nevěřit. Do kostela jsem jednou za čas nesměle vkročil, ale jen tak opatrně. Jako cizinec, co našlapuje v místech, která mu jsou vzdáleně povědomá. Jako by tam už někdy byl, ale nemohl si vzpomenout kdy, s kým a proč. Trochu se stydí, že tam tak dlouho nebyl a zároveň doufá, že se ho nikdo nezeptá, co tam dělá, protože to sám přesně neví.

Svět kostelů a můj běžný svět byly prostě dva dost vzdálené břehy, ale pořád spojené jednou řekou. Bylo mi jasné, že ideální by byl asi nějaký most. Kurzy alfa mi tak připadaly. Alfa jako počátek. No, nebudu vás napínat, vyzkoušel jsem to. A večere zdarma v tom nehrály až takovou roli, jak si ze mě dělali srandu všichni ti, kterým jsem o nich vyprávěl. Často jsem tam usínal, protože jsem byl po dlouhém dni unavený. Ne vždycky jsem dával pozor. Prostě, nebyl jsem úplně ideální posluchač. Ale poslouchal jsem rád, protože jsem si konečně mohl popovídat o víře jinak než s dovětkem, že to patří do středověku.

Překvapilo mě už to, že organizovaní věřící se ani moc neliší tím, že by snad neměli o lecčems pochybnosti, nebo že by neměli problémy s některými stránkami církevního života. Jen se vydali na cestu i přes tu nejistotu. Vypluli na moře smíření s tím, že určitě něco zapomněli. Třeba sextant nebo dostatečnou zásobu zelí a rumu. Ale řekli si, že dokonale naložená loď neexistuje. Že by v tom přístavu mohli zkejsnout napořád, pokud budou věčně čekat na to, až se budou cítit připravení. Někdy je prostě třeba nabrat příznivý vítr.

Tak to byl vlastně můj první dospělý kontakt s křesťanstvím. Říkal jsem si, že to bylo mnohem příjemnější, než jsem čekal. Víím, že někteří lidi, a často lidi víře ne zrovna přátelsky naklonění, by si přáli vidět v církvi svaz spravedlivých, protože pak by mohli mít radost z každé aféry, která církev usvědčuje z její bytostné lidskosti. Jenže svět bílého a černého, jasných hranic dobra a zla, je při vši úctě spíš pro děti. Jakkoliv se o dobro musíme všichni snažit, tak poctivě

je přiznat si, že tady dole nic úplně dokonalého není. Jestli se mi něco z těch biblických příběhů o Ježíšově poselství hodně líbilo, tak to byl právě ten duch šance a pozvání. Lhostejno, jestli jsi byl rváč jako Petr, celník Šimon nebo třeba prostitutka. Chceš se se mnou vydat na cestu? Tak pojď. Nabízím ti ruku a je na tobě, jestli ji přijmeš. A nemusíš se trápit tím, jestli bys ji měl přijmout, až jí budeš hoden. Až přestaneš pít. Až se budeš líp ovládat. Až... Chceš? Pojď.

Výsledkem alfy nebyl můj křest a vstup do sboru. Myslím, že to ani nebyl účel celého toho podniku, nikdo se mě nepokoušel násilně evangelizovat - až mi to bylo skoro líto, protože přítomní věřící ani trochu nenaplnovali stereotypy o fanaticích s pochodní v jedné ruce a biblí ve druhé. Takže jsem si musel v hlavě leccos přerovnat. Stalo se tedy se mnou vůbec něco? Dřív jsem říkal, že jsem člověk dobré vůle a otevřeného srdce. Díky kurzům alfa se ještě trochu pootevřelo a hlavně jsem těmi otevřenými dveřmi konečně dovolil někomu vstoupit, rozhlídnout se a říct: Hezké to tady máte! Protože pustit někoho do srdce je vždycky trochu riskantní. Co kdyby vám tam udělal nepořádek, neočistil si před vstupem boty a odhazoval tam papírky?

Naštěstí se všichni chovali jako dobří hosté a pozvali mě zase na oplátku k nim. Díky tomu jsem trochu nahlídl do světa víry a přišlo mi to celkem sympatické. A taky jsem viděl, kolik to pro některé lidi může znamenat a jak moc jim to v životě pomáhá a posouvá kupředu. Přeju jim to. A já? Zatím ještě počkám v přístavu. Zatím. Ale občas cítím takový lehký vánek. Jako by se pomalu zvedal vítr.

Martin Zelinka

Letní soustředění sboru Cantate Domino v Poličce

Jeden prodloužený prázdninový víkend pěveckého sboru Cantate Domino prožitý v milém společenství zpěváků a jejich rodinných příslušníků a příznivců se stal již tradicí. Letos jsme se takto sešli už po jednadvacáté. První pěvecké soustředění se konalo v roce 1995 a od té doby jsme vynechali jen jedenkrát. První tři soustředění byla v Jimramově, pak jsme se sjeli třikrát v Lesonicích, jednou v Kroměříži a patnáctkrát v Poličce.

Hlavní náplní dne je samozřejmě zpěv. Po snídani a ranní pobožnosti zpíváme do oběda a pak zase od čtyř odpoledne do večere, po níž následuje večerní pobožnost. Večery trávíme především povídáním, kde nechybí nějaká dobrota a sklenka vína. Snídaně a večere si připravujeme sami, na obědy chodíme do některé z místních restaurací.

Sbormistři Libor Nykodým a Martin Grombiřík připraví písně, které bychom měli zpívat v příštím období, a ty potom nacvičujeme. I když na soustředění nejsme všichni, přece jenom větší část pěveckého sboru písně nacvičí tak říkajíc z první vody a na podzim pak učení jde mnohem rychleji.

Pobožnostmi letos posloužili Jana Čásková - ranní a Martin Grombiřík - večerní. Nácvič písní vedl Martin Grombiřík.

Ubytování jsme na internátě místního učiliště v lesoparku na okraji Poličky. Takže do lesa to máme opravdu pár kroků, velké koupaliště přes silnici a půvabné město Poličku se svou nezaměnitelnou atmosférou a bohatou kulturní a zejména hudební historií asi čtvrthodinku pěší chůze. Polička je rodištěm Bohuslava Martinů a na místním hřbitově, kde je skladatel i se svou ženou Charlottou pohřben, najdeme i hrob básníka Miloslava Bureše, autora veršů ke kantátě Otvírání studánek.

Po těch patnácti letech se Polička stala synonymem pro soustředění pěveckého sboru, takže, když se zpěvákům řekne „Jedeš letos do Poličky?“, už všichni ví, o co se jedná, a každý se snaží si svůj prázdninový program zařídit tak, aby mohl jet, abychom mohli být spolu. Nejde jen o vlídné společenství, kde nás navíc spojuje víra a společný zájem - zpěv. Je to společenství, kde něco společně vytváříme (často v potu tváře, zejména sbormistrů), ale zároveň doufáme, že to není jen pro naše vlastní potěšení, a tedy jaksi samoúčelné, ale že zpěvem pak posloužíme, kde bude třeba - při bohoslužbách, v domově důchodců a podobně.

Nejsme uzavřený spolek, zveme všechny, kdo umí zpívat, aby se k nám přidali.

Marie Matoulková

Osm

Osmička má v biblické symbolice podobný význam jako jednička. Je-li sedm číslo plnosti, pak osmička znamená nové stvoření, novou naději a nové pokračování. Jestliže bylo z vod potopy zachráněno osm lidí, je to příslib nového začátku a Boží milosti.

Gn 7,12 Nad zemí se strhl lijavec a trval čtyřicet dní a čtyřicet nocí. Právě toho dne vešli Noe i Šém, Chám a Jefet, synové Noeho, i žena Noeho a tři ženy jeho synů s nimi do archy.

Když král Saul přestane poslouchat Hospodina, najde Hospodin nového krále mezi Jišajovými syny. Nebude to však syn prvorozený, ale až osmý, kterého rodina nepozvala ani ke stolu. Ale právě v něm najde Hospodin zalíbení.

*1 Sa 17,12 David byl synem Efratejce, toho z Betléma Judova, jenž se jmenoval Jišaj a měl **osm** synů.*

1 Sa 16,10-12 Tak předvedl Jišaj před Samuela svých sedm synů, ale Samuel řekl: "Žádného z nich Hospodin nevyvolil." A Samuel se Jišaje otázal: "To jsou všichni mládenci?" Jišaj odpověděl: "Ještě zbývá nejmladší, ten však pase stádo." Samuel Jišajovi poručil: "Pošli pro něj! Nebudeme stolovat, dokud sem nepřijde." Poslal tedy pro něj a dal ho přivést. Byl ryšavý, s krásnými očima a pěkného vzhledu. Tu řekl Hospodin: "Nuže, pomaz ho! To je on.

Ačkoli většina izraelských svátků byla sedmidenní, jeden z nich - svátek stánků - se slavil osm dní. Nejspíš proto, že byl nejen připomínkou putování pouští, ale také toho, co následovalo, nového života v zaslíbené zemi.

*Lv 23,39 Nuže, patnáctého dne sedmého měsíce, když sklídíte zemskou úrodu, budete po sedm dnů slavit slavnost Hospodinovu. Prvního dne bude slavnost odpočinutí i **osmého dne** bude slavnost odpočinutí.*

Osmého dne měl být každý Izraelec obřezán na znamení smlouvy s Hospodinem. Vzhledem k tehdejší dětské úmrtnosti to znamenalo, že kdo se dožil osmého dne, u toho byla naděje, že zůstane naživu. Osmý den dostal člověk jméno a stal se součástí Izraele.

*Gn 17,12 Po všechna pokolení každý, kdo je mezi vámi mužského pohlaví, bude **osmého dne** po narození obřezán, doma zrozený i koupený za stříbro od kteréhokoli cizince, který není z tvého potomstva.*

*Gn 21,4 Když mu bylo **osm dní**, Abraham svého syna Izáka obřezal, jak mu Bůh přikázal.*

*Fp 3,5 Zdá-li se někomu jinému, že může spoléhat na vnější věci, já tím víc: obřezán **osmého dne**, z rodu izraelského, z pokolení Benjamínova, Hebrej z Hebrejů; jde-li o zákon - farizeus;*

Pravidlo dožití osmého dne platilo také u obětních zvířat.

*Ex 22,29 Se svým skotem a bravem naložíš tak, že zůstane sedm dní u matky, **osmého dne** jej dáš mně.*

*Lv 22,27 Když se narodí býček nebo beránek nebo kozlík, ať je sedm dní pod svou matkou; počínaje **osmým dnem** bude se zalíbením přijat jako dar ohnivě oběti pro Hospodina.*

Když byl mnohem později církví stanoven den Kristova narození na 25. prosinec, vychází svátek obřezání Páně na Nový rok. Těžko říci, zda to byl záměr nebo pouhá shoda okolností.

*L 2,21 Když uplynulo **osm dní** a nastal čas k obřízce, dali mu jméno Ježíš, kterému dostal od anděla dříve, než jej matka počala.*

Když Abraham neodepře Hospodinu svého jediného syna a je ochoten se ho vzdát kvůli Hospodinu, je mu oznámeno, že jeho bratr Náchor má osm synů, což v této souvislosti znamená ujištění o zachování Abrahamova rodu.

*Gn 22,20-23 Po těchto událostech bylo Abrahamovi oznámeno: "Hle, také Milka porodila tvému bratru Náchorovi syny: prvorozeného Úsa a jeho bratra Búza, též Kemúela, otce Aramova, Keseda a Chazóa, Pildáše, Jidláfa a Betúela. Betúel pak zplodil Rebeku." **Těch osm** porodila Milka Abrahamovu bratru Náchorovi.*

Osmý den bylo možné obnovit nazirejské sliby, které člověk neúmyslně porušil.

*Nu 6,10 **V osmý den** přinese knězi dvě hrdličky nebo dvě holoubátka ke vchodu do stanu setkávání. Kněz připraví jedno v oběť za hřích a druhé v oběť zápalnou, aby za něho vykonal smířčí obřady proto, že se prohřešil při mrtvém; toho dne mu zase posvětit hlavu. On se pak znovu zasvětit Hospodinu po dobu svého nazírství a přinese ročního beránka jako oběť za vinu; avšak předešlá doba bude neplatná, protože své nazírství poskvrnil.*

Osmý den je den Kristova vzkříšení. Křesťané se začali shromažďovat ke slavení večere Páně první (osmý) den po sobotě.

*J 20,19 Téhož dne večer - **prvního dne po sobotě** - když byli učedníci ze strachu před Židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš a postavil se uprostřed nich a řekl: "Pokoj vám."*

*Sk 20,7 **První den v týdnu** jsme se sešli k lámání chleba a Pavel promluvil ke shromáždění.*

*1 Pt 3,20 Tenkrát Boží shovívavost vyčkávala s trestem, pokud se stavěl koráb, v němž bylo z vody zachráněno jenom **osm lidí**. To je předobraz křtu, který nyní zachraňuje vás.*

Později se stala osmička symbolem křtu (osmiboké křtitelnice a věže mnoha chrámů) a nového života. Tomu odpovídá osm blahoslavenství (Mt 5,3 -10) nebo osm ctností podle druhého listu Petrova.

2 Pt 1,5-7 Proto také vynaložte všechnu snahu na to, abyste ke své víře připojili ctnost, k ctnosti poznání, k poznání zdrženlivost, ke zdrženlivosti trpělivost, k trpělivosti zbožnost, ke zbožnosti bratrskou náklonnost a k bratrské náklonnosti lásku.

Osmička hraje symbolickou roli nového začátku také v knize Ezechielově. Zatímco k vnějším branám nového chrámu vede sedm schodů (Ez 40,26), k vnitřním branám je jich osm. V podobném smyslu čteme o osmi obětních stolech a osmém dnu jako dnu obětním.

*Ez 40,31 Dvorana brány směřovala k vnějšímu nádvoří. Na jejích pilířích byly palmy a vedlo k ní **osm schodů**.*

*Ez 40,41 Z obou stran u boční stěny stály čtyři stoly, dohromady **osm stolů**, na kterých se porážejí zvířata.*

Ez 43,27 Až skončí tyto dny, **osmého dne** a dále budou kněží přinášet na oltáři vaše oběti zápalné i vaše oběti pokojné a já ve vás naleznu zalíbení, je výrok Panovníka Hospodina.

Osmiboká křtelnice v Raveně

Významnou roli hrálo i dosažení osmdesátého roku. Sedmdesát let bylo považováno za přiměřený lidský věk. Ale když chtěl Hospodin učinit skrze člověka něco velikého, dopřál mu desetiletí osm, což v případě Mojžíše a Jozua znamenalo novou etapu života.

*Ž 90,10 Počet našich let je sedmdesát roků, jsme-li při síle, pak **osmdesát**, a mohou se pyšnit leda trápením a ničemnostmi; kvapem uplynou a v letu odcházíme.*

*Ex 7,7 Mojžíšovi bylo **osmdesát let** a Áronovi **osmdesát tři léta**, když mluvili s faraónem.*

*Joz 14,10 Nuže hle, Hospodin mě uchoval naživu, jak přislíbil. Čtyřicet pět let uplynulo od chvíle, co Hospodin takto promluvil k Mojžíšovi, když Izrael putoval pouští. A hle, je mi už **osmdesát pět let**.*

Ačkoli se osmdesátiletý přítel krále Davida Barzilaj už považuje za příliš starého, sehraje důležitou roli při Davidově záchraně.

*2 Sa 19,32 Též Barzilaj Gileádský sestoupil z Rogelímu, aby s králem přešel Jordán; vydal se přes Jordán s ním. Barzilaj byl velmi starý, bylo mu **osmdesát let**. Ten krále Davida v jeho vyhnanství opatroval v Machanajimu potravou, neboť to byl muž velmi zámožný. Král Barzilaje vyzval: "Táhni se mnou a já tě u sebe v Jeruzalémě zaopatřím." Barzilaj však králi odpověděl: "Kolik let života mi zbývá, že bych měl s králem vystoupit do Jeruzaléma?"*

*Je mi teď **osmdesát let**. Což mohu ještě odlišovat dobré od špatného? Zdalipak si tvůj služebník může ještě pochutnat na jídle a pití? Což ještě mohu naslouchat zpěvákům a zpěvačkám? Proč by tvůj služebník měl být ještě králi, svému pánu, břemenem? Tvůj služebník potáhne s králem jen kousek za Jordán. Proč by mě měl král tolik odměňovat? Necht' se prosím tvůj služebník smí vrátit. Rád bych umřel ve svém městě při hrobu svého otce a své matky."*

Podobně významnou roli jako v českých dějinách hraje osmička také v životě krále Jošijáše, který uskutečnil významné náboženské reformy, díky nimž Izrael přežil svou politickou porážku a zajetí.

2 Pa 34,1 Jóšijášovi bylo **osm let**, když začal kralovat, a kraloval v Jeruzalémě jedenatřicet let.

2 Pa 34,3 V **osmém roce svého kralování**, ještě jako mladík, se začal dotazovat na slovo Boha svého otce Davida a ve dvanáctém roce začal očišťovat Judu a Jeruzalém od posvátných návrší, posvátných kůlů a tesaných i litých model.

2 Pa 34,8 V **osmnáctém roce svého kralování**, když očistil zemi i dům, poslal Šáfana, syna Asaljášova, Masejáše, velitele města, a kancléře Jóacha, syna Jóachazova, aby opravili dům Hospodina, jeho Boha.

2 Pa 35,19 Bylo to v **osmnáctém roce** Jóšijášova kralování, kdy se slavil tento hod beránka.

Podobnou roli hraje osmička i v životě jeho syna Jojakína, který jako jediný Davidovec přežil babylonské zajetí a skrze něho pokračoval tento rod až do dob Ježíšových.

2 Kr 24,8 Jójakínovi bylo **osmnáct let**, když začal kralovat, a kraloval v Jeruzalémě tři měsíce. Jeho matka se jmenovala Nechušta; byla to dcera Elnátanova z Jeruzaléma.

2 Kr 24,12 Jójakín, král judský, vyšel ke králi babylónskému, on i jeho matka, jeho služebníci, velitelé i dvořané. Král babylónský jej vzal do zajetí v **osmém roce** svého kralování.

Kniha Kazatel proto moudře doporučuje udělat vždy něco navíc. Jestliže někdy nestačí ani sedm synů, je lépe vykonat raději osm skutků milosrdenství.

Kaz 11,2 Rozdej svůj díl mezi sedm, ba i **osm**, nevíš, co zlého se na zemi stane.

Jiří Gruber

POJĎME SPOLU - O EKUMENICKÉ POUTI

V sobotu 14. října 2017 se sešli na cestě z Brna na jih účastníci ekumenické pouti pojmenované „Pojďme spolu“. Pro účastníky pouti připravil Petr Peňáz (MU Brno) obsažný a zajímavý manuál. Jeho plné znění je na www.pojdmespolu.eu. Pro všechny, kdo buď nemají přístup na internet, nebo si chtějí něco z příručky přečíst ještě jednou v tištěné podobě, chceme v letošním ročníku Setkávání s laskavým souhlasem autora otisknout několik redakčně zkrácených výňatků z příručky. Kromě informací poskytují náměty k zamyšlení a rozhovoru.

Zastavení čtvrté: Vojkovice (Wojkowicz)

Vojkovice leží na západním břehu starého, malebně se vinoucího ramene Svarcavy (dnes označovaného jako Vojkovický náhon) právě v místě, kde se k němu ze severu připojuje dnešní

regulované koryto. Bez ohledu na svůj český název a často i česky znějící jména svých obyvatel je po Modřicích další ryze německou obcí na ekumenické pouti jižní Moravou. Hrdě německý charakter si obec uchovávala i přesto, že byla s ostatním souvislým německým osídlením jižní Moravy propojena jen na západní straně úzkým, národnostně smíšeným koridorem (Ledce-Laatz, Hrušovany-Rohrbach, Židlochovice-Seelowitz), jinak byla obklopena územím českým (Rajhrad, Holasice, Blučina). Na rozdíl od stejně hrdě německých Modřic bývaly však Vojkovice až do dob protireformačních obcí jednoznačně luterskou.

První historická zmínka o Vojkovicích je z r. 1087, kdy k nim, jako původně zeměpanskému dvoru, získal práva nově založený benediktinský klášter v Rajhradě. Ve 12. století přešly do držení benediktinského kláštera v Třebíči, jemuž Vojkovice patrně vděčí za svoji německou kolonizaci. Třebíčským klášterním majetkem pak obec byla až do konce 15. století, kdy klášter zničil a zrušil král Matyáš v odvetu za to, že Třebíč stála na straně krále Jiřího z Poděbrad. V 16. století se stávají Vojkovice integrální součástí židlochovického panství a spolu s ním střídají majitele. Konfesně přijímají luterství, podobně jako většina německých obcí na Moravě (s výjimkou Modřic).

Ve 14. či 15. století zřejmě vznikl ve Vojkovicích gotický dvojloďní kostel. Je zasvěcen sv. Vavřinci, jehož atributy jsou dnes (vedle mlýnského kola) součástí obecní pečeti a znaku. Písemná zmínka o kostele je však až z roku 1542, kdy už byla fara luterská.

Byla podřízena luterskému děkanství v Nosislavi a místní faráři získali, stejně jako nosislavští děkani, od vrchnosti právo odkazovat majetek svým dětem. Za zmínku stojí kazatel Johann Leuchhammer (původem z Ronneburgu nedaleko Gery), který ve Vojkovicích působil 22 let a byl zde i pohřben spolu se svou ženou, dcerou německého luterského faráře v uherských Košicích. V kostele, který

po Obnoveném zřízení zemském přešel do katolické správy, se jeho reprezentační náhrobek uchoval tím, že byl při barokní přestavbě využíván jako oltářní deska. V barokní době pro nedostatek katolických farářů zanikla vojkovická farnost a kostel byl přifařen do Židlochovic. Výraznou přestavbu podstoupil na přelomu 18. a 19. století, poté co byl zcela zničen požárem. Tehdy také byla snížena věž o celé jedno patro, původně dřevěné.

Vojkovický odpor vůči katolictví, který je v prvních desetiletích zřejmý z velmi nízké statistiky účasti na katolickém přijímání, nepřekročil 18. století. Když se r. 1782 nabídla s tolerančním patentem Josefa II. možnost přihlásit se zpět k luterské nebo reformované konfesi, využili jí z tehdejších 500 obyvatel

jen dva, které nacházíme na zakládacím seznamu nosislavského reformovaného sboru.

Vojkovice se v 18. století dočkaly značné prosperity a symbol jejich hospodářského rozkvětu, vojkovický mlýn, založený roku 1730 Philippem Ludwigem von Sinzendorf, existuje dodnes. Kulturním výrazem této ekonomické prosperity obce je řada soch ve veřejném prostranství. Z roku 1770 pochází kamenný kříž před kostelem (dar Georga Holzapfela), v roce 1808 dal vyrobit Martin Weiss sochu sv. Vavřince - patrona obce. Socha sv. Floriána z téhož roku byla darem Sebastiana Schüllera. Jednoznačně nejzajímavější vojkovickou plastikou je bronzová socha Josefa II., která pochází z r. 1884 a byla odlita v blanenských slévárnách. Pomníky císaře Josefa II., jehož osvícenské a centralistické snahy, včetně

prosazování jednotného úředního jazyka, byly interpretovány jako úsilí o uchování a posílení německého charakteru říše, se v té době objevují na řadě německy osídlených míst v českých zemích jako reakce na silící české vlastenectví a na českou snahu oslabit tradiční německý vliv. „Kéž tato socha z bronzu a kamene zvěstuje příštím generacím, že němečtí rolníci z Vojkovic a okolí vždy neochvějně stáli za vznešenými myšlenkami Josefa II. a houževnatě prosazovali osvětu, pokrok a němectví,“ stojí na dochované plaketě ke dni slavnostního odhalení pomníku (24. 8. 1884). Jde o dobu, kdy brněnští Němci usilovali o stavbu Německého domu na dnešním Moravském náměstí, a císařova socha, která byla následně roku 1891 vztyčena v nadživotní velikosti před Německým domem, se svému skromnějšímu vojkovickému předchůdci také velmi podobá. Češi pak po roce 1918 tyto sochy Josefa II. odstraňovali se stejně přehnanou horlivostí, s jakou je Němci předtím stavěli, a napětí se tak dále zvyšovalo. Ani v Brně, ani ve Vojkovicích císařova socha nepřechkala vznik Masarykovy republiky a v obou případech se teprve po mnoha letech vcelku náhodně ukázalo, že se sochu podařilo zachránit. Vojkovickou plastikou zachránili místní Němci tím, že ji zazdili do hasičské zbrojnice, kde byla posléze objevena po r. 1945 a dlouhou dobu byla chována na různých místech, než se obecním výboru podařilo po dlouhém vyjednávání v 90. letech dohodnout její návrat do Vojkovic.

Obyvatelé Vojkovic byli po první světové válce podrážděni nejen tím, že je nová republika připravila o tak důležitý symbol jejich němectví, ale ještě více tím, že se v obci začali systematicky usazovat Češi. Byla zřízena česká škola a roku 1929 už byl počet Čechů téměř stejný jako počet Němců. Starousedlíci tento vývoj z pochopitelných důvodů pokládali za záměrnou snahu české byrokracie o počestění německé vesnice a bránili se všemi dostupnými prostředky. Roku 1938 si obec (v níž 90 % občanů dalo svůj hlas Henleinově Sudetoněmecké straně, přestože podle sčítání lidu bylo 48 % obyvatel české národnosti) dokonce vyjednala připojení k německé říši, což velmi zkomplikovalo dopravní poměry v této oblasti: s tehdejší Německem byly Vojkovice složitě spojeny jedinou silnicí přes Ledce a právě toto propojení znemožňovalo během protektorátu přímé jízdy z Brna do Židlochovic. Také

německá pohraniční železniční stanice Wojkowicz byla zcela izolována okolními českými stanicemi (na severu Rajhrad, na jihu Hrušovany) a průjezd Vojkovicemi byl v letech 1938-1945 pro občany protektorátu možný jen ve zvláštních vozech. Samotným Vojkovicím se situace rovněž zkomplikovala zpřetrháním přirozených vazeb na okolní české obce (novým správním centrem se místo smíšených Židlochovic staly německé Pohořelice) i povinnou vojenskou službou ve válčící německé armádě. Většina Vojkovických přirozeně v roce 1945 nečekala na obnovení československého státu a v posledních dostupných vlakových či autobusových spojích opouštěli rodnou vesnici směrem do Německa. Ti, kteří odejít nestihli, nebo z nějakého důvodu odejít původně nechťeli, byli pak k emigraci přinuceni do října 1946, kdy se staletá historie německé obce uzavřela.

Představu nejmladší generace o místních jazykových a národnostních poměrech lze ilustrovat citátem z ročníkové práce o dějinách Vojkovic, obhájené r. 2009 na židlochovickém gymnáziu: „Obec byla česká ještě roku 1671. Pečeť z doby před rokem 1714 má totiž již německý nápis. Obec Vojkovice je standardní česká obec.“

Petr Peňáz (redakčně upraveno, kráceno)

HISTORIE

Dopis z Izraele

V tomto roce si svět připomíná 70. výročí vzniku státu Izrael. V pozůstalosti svých prarodičů jsem našel pozoruhodný dopis, který dostali od svých přátel, kteří se vystěhovali do Izraele. Znali se z esperantského hnutí a mě v dětství na jejich dopisech zajímaly hlavně cizokrajné poštovní známky. Je to autentické osobní svědectví o životě v nové zemi, které může být jistě jednostranné a subjektivní, ale přesto vypovídá o mnohém.

Autorem dopis je Otto Ginz (*1896), který si v roce 1927 vzal za manželku Evu Dolanskou, s níž se poznal na esperantském kongresu. V roce 1928 se jim narodil syn Petr a o dva roky později dcera Eva. Protože Otto byl ze židovské rodiny, musel on a obě jeho děti nastoupit do tábora v Terezíně. Petr byl odtud odeslán do Osvětimi, kde zahynul v noci z 29. na 30. září 1944.

Otec s dcerou se vrátili po válce domů. Po roce 1948 rodina emigrovala do Izraele a z té doby pochází i jejich dopis mému dědečkovi a babičce.

Jejich syn Petr vstoupil do dějin tím, že byl vydavatelem a organizátorem terezínského časopisu VEDEM. Zachovaly se také jeho literární texty, deník a kresby. Když se připravoval let raketoplánu Columbia, měl v něm letět i první izraelský kosmonaut Ilan Ramon. Ten se rozhodl vzít na palbu několik předmětů, které charakterizují jeho národ. Byl to mimo jiné svitek Tóry, mezuzá, a když hledal předmět, který by symbolizoval holocaust, našel v muzeu Yad Vašem kresbu měsíčního povrchu s ostrými štíty hor, za nimiž vychází kotouč planety Země. Jejím autorem byl Petr Ginz, který ji nakreslil ještě před svou deportací do Terezína. Kopii kresby vzal izraelský kosmonaut na palubu. Let raketoplánu skončil tragédií při přistávacím manévru 1. února 2003. Informace a fotografie rodiny Ginzovy a Petrovy kresby jsou převzaty z knihy

Kirjat Jam dne 14. října 1956

Dnes konečně napíšeme také něco o sobě i o zdejších našem životě. Už tak dávno jsme se k tomu hotovili.

I když jsme sem tak rádi jeli, že uvidíme po tolika letech znova naši dceru a že se shledáme s její rodinou, přece jen vidíme, že pro lidi našeho věku není snadno zakořenit v novém, a při tom tak odlišném prostředí. Izrael je země, ke které opravdu každý dobrý člověk musí cítit sympatie, a dobře rozumíme každému, kdo zde opravdu v potu tváře těžce vydělává svůj chléb. Tak zde žije většina lidí.

Abychom žili klidně, bylo by ovšem třeba, aby byl klid v celém Izraeli. Slyšíte trochu, co se zde děje, ale vím, že jsou to zprávy zkreslené. Skutečnou situaci bych neuměl stručně popsat. Přibližně by se dalo říci, že na Izrael téměř bez ustání útočí kolem dokola všechny arabské státy, celkem asi stokrát větší, než je tato země. Nečiní tak z vlastní vůle, ale určitá velmoc chce zničit tuto zemi, protože se jí zde nepodařily její plány. Ale ani Anglie, ani nikdo jiný se Izraele nezastane. Záleží jim více na Arabech, v jejichž zemích jsou petrolejové prameny. A tak se Izrael musí bránit sám proti vražedným útokům, od nichž není pokoje snad ani jediný den. Nejde zde o vojenské akce, ale Arabové vraždí lidi pracující na polích, pak ukradnou traktory, zaženou stáda dobytka, jehož pastýře zabijí, vyhodí do povětří vodárny, nebo pobijí malé děti ve škole. Nechceme říci, že jsme si na to již zvykli, ale vidíme, že za dnešní politické situace není možno předvídat konec těchto hrozných věcí.

Až mě mrzí, že jsem Vám od počátku popsal všechno tak černě. Vůbec se nesluší s Vámi takto dopisovat, a pak to také neodpovídá zdejší situaci, ani náladě, která zde vládne. Izrael je země, která jde - ale opravdu! - kupředu, a to tempem, které je u nás docela neznámé. Lidé zde těžce pracují, ale pomáhají si. Uvedu jen málo příkladů. Slyšel jsem o plánech na podzemní dráhu v Haifě, ale nebral jsem to vážně, máje v paměti už aspoň třicetileté projekty na pražské metro. Tuhle jsem viděl nějakou slávu na jednom haifském náměstí a dovidám

se, že tam zrovna pan starosta jménem Aba Kuši zahajuje slavnostní výkop na jedné ze šesti šachet, které začali vrtat do tvrdé skály haifské. Chtěl jsem tím doma překvapit, ale uslyšel jsem od Evy, že kreslí právě pro stavbu této podzemní dráhy. Podobně to vyhlíželo i s velkým rozšířením zdejšího přístavu. Na všem pracují Židé (zde si už smím troufnout napsat jméno tohoto starého národa s velkým začátečním písmenem) přišli ze všech koutů světa a povolání zcela jiných. Vyznají se ale v práci dobře a opravdu (!) se jim žije stále lépe a radostněji. Téměř všichni sem přišli úplně bez prostředků. Dokonce ještě hůře než jsme my na tom. Když někde Židy ze své země propouštěli, využili toho, aby je do hola obrali. Mnozí však ani doma nic neměli. Přišlo desetitisíce Židů z jižní Arábie a ze severní Afriky, kteří tam žili nejprimitivnějším způsobem v pustinách a ve skalních obydlích. V naší obci je většina takových lidí. Když sem přišli, neměli zhora nic. Stát jim opatřil první prostředky, nastěhovali je do bytů s koupelnami, ovšem s elektrickým světlem a s nejnutnějším zařízením. Jejich domy stály uprostřed písku. Ze svých výdělků platili minimální nájemné, ale dnes ty domky jsou většinou již jejich majetkem a kolem těch domků se začínají zelenat zahrádky. Když vyjdou v sobotu na ulici, je radost se na ně podívat. Muži jsou šviháci a ženy elegantní jako Pařížanky. K tomu musím říci, že oblékání, pékne a hezké, je zde hodně levné.

Ostatní příroda se hodně liší od naší. Když jsme sem přišli začátkem dubna, bylo všechno v květu. V zahrádkách záhony, keře, ale i celé stromy obalené květim. Všechno v sytých barvách, zcela neobvyklých u nás. Byly to většinou květy pro nás neznámé, ale viděli jsme zde

i pelargonie, které si snad lidé přivezli ze svých evropských domovů. Vyrostou zde ale do výše půldruhého metru. Zde v sousedství měli i cyprie, které známe z naší pražské zahrady, ale zde byly zase přes metr vysoké. Rozkvetla zde ale i poušť, která je všude kolem nás, a teď už znova rovnou z písku vylézají pupeny a z nich rozkvétají v celých trsech překrásné květiny, podobné lilím. Mnoho plodin a ovoce se zde sklízí dvakrát do roka, takže lidé mají všude plné ruce práce. Stromy jsou zde většinou jiné než u Vás. Z Austrálie sem přenesli eukalypty, před domem mají lidé palmy, fíky a leckde i banány. Banánů se odsud teď mnoho vyváží, do všech možných zemí, a především ovšem pomerančů. I do Sovětského svazu, do Polska apod., ale nikoliv do Československa. Tam jsou tak zaujatí nepřátelé Izraele. Říkávalo se kdysi, že je nečestné obchodovat vražednými nástroji, ale Československo dnes vyváží tanky, bombardovací letadla atd. ve velkých množstvích všem sousedům Izraele.

Znám již všechna zdejší města, v blízké Haifě bývám často, obvykle bohužel u speciálních lékařů, ale byl jsem i v Tel Avivu a v Jeruzalémě. Všude

jsme viděli mnoho zajímavého. Divili se nám zdejší lidé, že jsme překvapeni ruchem Tel Avivu, když jsme přijeli z velkoměsta Prahy, a musili jsme se přiznat, že ve středu Prahy nepřejede za týden tolik aut jako v Tel Avivu asi za den. A jsou to auta, z nichž mnohá by působila na pražských ulicích senzaci.

Máme zde o hodně tepleji než u Vás. To nejhorší máme už snad za sebou a celkem dobře jsme ta parna snášeli. Hodně jsme se sprchovali a kdy bylo nejhůř, šli jsme se vykoupat do moře, které je od nás kousek. Dostáváme z Československa zprávy, jaká tam byla zima a v horách že dokonce napadl sníh. Zde chodíme stále moc lehce oblečení, muži všichni bez kabátů a krátké kalhoty khaki jsou zde téměř stejnojmenné. Za nějakých pár týdnů zde ale prý začnou deště a bude pak pršet s malými přestávkami několik měsíců. Asi do února. Pak ale asi po osm měsíců nespadne ani kapka.

Mnoho jsem Vám tedy o nás napsal a snažím se vyhnout všemu, čeho máme plné myšlenky.

CESTUJEME

Naše putování po stopách Moravských bratrů

Už řadu let jezdíváme se skupinou žen na krátký letní pobyt, pokaždé na jiné místo.

V červenci 2017 jsme při cyklistické jízdě ze Suchdolu nad Odrou do Štramberka objevily Muzeum Moravských bratrů.

Prohlídky se ujal Zdeněk Valchář, starší pán s klukovským úsměvem, který nám o historii Moravanů s nadšením vyprávěl přes dvě hodiny. Muzeum je vybudováno z dobové usedlosti s hospodářskými budovami. Prohlédly jsme si expozici o historii duchovního probuzení této kravařské oblasti ve 20. letech 18. století a poprvé slyšely jména, která jsou spojena s obnovením Jednoty bratrské a vznikem Moravské církve - David Nitschmann, první biskup Moravské církve, David Nitschmann Syndikus, David Zeisberger, apoštol indiánů a další. Potomci sedláckých rodů se stali misionáři, kteří se odvážně vydávali do Severní i Jižní Ameriky mezi Čerokézy, Delawary, Mohykány a Irokézy, na misijní cesty

do Afriky, do Asie i do polárních oblastí. Vypráví se anekdota, že kdybychom objevili obyvatele Měsíce, Moravské bratry by již znali.

Výstava podrobně mapuje exil několika stovek lidí, kteří tajně prchali přes území Dolního Slezska na panství hraběte Mikuláše Ludvíka Zinzendorfa, jenž Moravanům dovolil usadit se na jeho panství. Roku 1722 zde Kristian David, tesař ze Ženkavy a později misionář, založil městečko Herrnhut, česky Ochranov. Do malého místa v Sasku přicházeli postupně další lidé, kteří utíkali před pronásledováním z náboženských důvodů. V našich zemích bylo učení Jednoty bratrské povoleno až po Protestantském patentu v roce 1861.

Ve dvoře Muzea Moravských bratří jsme mohly nahlédnout do sklepa, kde jsou vystaveny mučicí nástroje pro ty, kdo se odmítali vzdát víry. Navštívily jsme také Park Moravských bratří, ve kterém rostou stromy z míst, kde Moravané působili. Záměrem historicko-vlastivědné společnosti Moravian, která odkaz Moravských bratří spravuje, je získat pro park stromy ze všech 130 misijních míst Moravské církve po světě. Nedaleko parku dodnes stojí památná Komenského lípa, jenž zde kázal v letech 1618-1621.

Mluvíme o Moravských bratřích, ale jejich dílo samozřejmě spoluvytvářely také ženy. V muzeu je ostatně možné zakoupit knihu Edity Štěříkové Moravské exulantky v obnovené Jednotě bratrské v 18. století se slibným podtitulem Obrazy ze života. Na význam žen v misijním díle Moravanů nás nakonec upozornil už Zdeněk Valchář, když zmínil, že misie v polární oblasti se na rozdíl od jiných dlouho nedařily. Moravané obvykle na misie vyráželi i s manželkami, do Grónska ale vzhledem k těžkým klimatickým podmínkám jeli sami. Obyvatelé polárních krajín ale muže bez manželky považovali pouze za polovičního člověka, a proto jeho konání nebrali vážně. Teprve až přijely ženy, začala misijní práce vzkvétat.

V květnu roku 2000 Daniel Řičan, předseda sdružení Moravian, a mladík jménem Petr zrekonstruovali na základě deníkových zápisů Davida Nitschmanna Syndika z roku 1724 cestu, po níž tajní evangelíci z oblasti Kravařska prchali do Herrnhutu. Cestu dlouhou 350 km absolvovali někteří z Moravanů i vícekrát, protože se vraceli pro členy rodiny. Byli na cestě pronásledováni, chytáni a zavíráni, někteří zemřeli na galejích. Cesta dostala jméno Via exulantis - Cesta exulantů.

Pan Valchář se s námi na závěr prohlídky pomodlil a my odcházely hluboce dotčeny osudy protestantských rodin, které se odvážně vydaly z moravských výsek na cestu za svobodou. Zaujalo nás mnohé, ale zejména myšlenka cesty, která by dala smysl již dřívější touze vydat se na pouť.

13. července 2018, nečekaně na den přesně od naší návštěvy před rokem, jsme v muzeu v Suchdolu nad Odrou byly znovu. Tři poutnice, které chtěly připomenout odkaz Moravských bratří, jejich touhu po duchovní svobodě, poděkovat za svobodu dnešní a za smíření mezi křesťanskými církvemi. Také jsme myslely na současné exulanty - lidi násilím vyhnané na cestu za novým domovem. Další motivy naší cesty byly osobní povahy, z části skryté možná i nám samotným.

Co největší část cesty jsme chtěly jít pěšky, ale abychom se vyhnuly velkým silnicím, ve které se dávné stezky za bezmála tři sta let proměnily, musely jsme hledat menší a turistické cesty, čímž se cesta prodloužila z původních 350 km na téměř 550 km. Počítaly jsme tedy předem s nutností cestovat dopravními

prostředky. Měly jsme před sebou 17 volných dní a na zádech desetikilové batohy. V pátek 13. července 2018 jsme si znovu prohlédly muzeum (jedna z poutnic poprvé). Daniel Říčan nás ubytoval ve svém domě a kromě prohlížení dalších materiálů nám pustil videozáznam z jejich Via exulantis v roce 2000. Při záběrech otlačených prstů na nohou jsme odvracely oči. Poutníci tehdy měli dobové třírohé klobouky z černé plsti se zlatou obrubou, které jim firma Tonak darovala na cestu. Mohly jsme si je půjčit z muzea, kde jsou vystaveny, také.

V sobotu ráno jsme vyrazily na cestu.

-pokračování příště-

Kateřina Szczepaniková, foto Helena Mahelová

PŘÁVĚ JSEM DOČELA

Robert Menasse: Vyhnání z pekla

Academia, Praha 2013.

Robert Menasse je současný rakouský autor s židovskými kořeny, ověnčený několika prestižními cenami. Jeho nejnovějším dílem je román Die Hauptstadt, v němž se kriticky staví k fungování Evropské unie.

Román Vyhnání z pekla, o kterém zde bude řeč, vyšel v německém originále už roku 2001. Ve dvou dějových rovinách vypráví dva osudy, které mají mnoho společného, ačkoli je od sebe dělí tři staletí. První z nich, reálný životní příběh chlapce Maného či Manoela, pozdějšího rabína Samuela Manasseh ben Israel, se odehrává v 17. století v Portugalsku za řádění inkvizice. Druhý tvoří fiktivní biografie vídeňského historika Viktora Abravanela, narozeného v roce 1955, jehož rodokmen, jak v průběhu románu zjišťujeme, pravděpodobně sahá až k učenému rabínu Manassehovi, kterým se Viktor odborně zabývá.

Paralel mezi oběma hrdiny najdeme celou řadu. Začíná to už dramatickými okolnostmi jejich narození: Mané spatří světlo světa roku 1604 v Lisabonu při autodafé, Viktor se narodí roku 1955 před zámkem Belveder při založení Rakouské republiky. Oba dlouho nic netuší o svém židovství, dokonce se oba za určitých okolností projevují antisemitsky. Oba jsou vytrženi z idylického dětství - Maného rodiče odsoudí inkvizice za údajné tajné praktikování židovské víry, Viktorova rodina se rozpadne v důsledku rozvodu. Jeden i druhý jsou posláni do internátní školy, kde nezažívají chvíle družnosti, ale jen přísný dril a násilí. Jak Manoel, tak Viktor se celý život snaží překonat stíny svého dětství,

být někým silnějším a moudřejším, ale ani jednomu z nich se příliš nedaří dosáhnout uspokojení z vlastního úsilí.

Nejde ale jen o paralely osobní, nýbrž i historické: španělsko-portugalská inkvizice a nacistický teror, vždy znovu se opakující snahy ovládnout svět pomocí násilí a zastrasování. A člověk se nepoučí a nepoučí.

Nejpůsobivější a nejpřesvědčivější je Robert Menasse v příběhu rabího Manasseha. Ožívá před námi nejen inkvizicí ovládané Portugalsko, ale také na svou dobu - a dokonce i z dnešního hlediska - tolerantní a nábožensky snášenlivé Holandsko, které přijme ty šťastlivce, kterým se podařilo z vlastní země uprchnout. Ale ani svoboda je nezachrání před ztrátou vlastní identity a před vnitřní rozpolceností.

Druhá dějová linie je rámcována abiturientským večírkem po pětadvaceti letech, který se rozpadne dřív, než začne, a to vinou hlavního protagonisty, který přítomné učitele konfrontuje s jejich údajnou nacistickou minulostí. Po odchodu přítomných zůstává jen Viktor, který se svou kdysi obdivovanou a platonicky milovanou spolužačkou bloudí noční Vídní a vypráví útržky ze svého života. Čtenář se přitom často nudí. Výjimkou jsou pasáže líčící studentskou levicovou scénu konce 70. a 80. let ve Vídni. Ale kvůli strhujícímu příběhu rabího Manasseha stojí román Vyhánání z pekla za čtení.

Eva Malířová

ŽILI MEZI NÁMI

Dušan Marek (29. 9. 1937-18. 6. 2018)

Bratr Dušan Marek pocházel z evangelické rodiny z Horní Čermné, odkud se jeho otec odstěhoval za prací na severní Moravu. Dušan se narodil těsně před válkou v roce 1937 ve Vrbně pod Pradědem. Odtud se však jeho rodina musela brzy vystěhovat kvůli obsazení Sudet. Po válce žili v Šumperku, kde Dušan vystudoval gymnázium a naučil se dobře hrát na klavír. Rodina Markova se věrně zúčastňovala života evangelického sboru. Jeho otec zde byl kurátorem a jeho syn doprovázel při bohoslužbách na varhany. Od dětství ho zajímala elektrotechnika, a proto se přihlásil na techniku a vystudoval obor slaboproudu na fakultě v Poděbradech a v Brně. Po studiu byl zaměstnán na vysílači Kojál a v pozdějších letech na ředitelství Českých radiokomunikací

v Brně na Barvičově. V době normalizace v 70. letech musel své zaměstnání opustit, ale díky pomoci dobrých přátel našel práci ve Žďárských strojírnách, kde se věnoval oboru automatizace. Po roce 1989 se vrátil do svého mateřského podniku, který pak po řadu let řídil.

Manželku Ludmilu, rozenou Adamcovou, si našel v Praze a prožili spolu v Brně a ve Střelcích u Brna mnoho krásných let. Postupně se jim narodily čtyři

děti, které společně vychovali a připravili do života. Jako otec početné rodiny nesl Dušan na svých bedrech většinu hmotných starostí, protože si přál, aby se jeho žena mohla věnovat dětem a nemusela do zaměstnání.

Za pomoci dobrých přátel se podařilo, že se děti dostaly na školy, což nebylo v té době ve věřících rodinách vůbec snadné. Dušan však řešil problémy, které nastávaly, docela rád a říkal, že problémy jsou k tomu, aby se řešily. Své děti vedl k hudbě vlastním příkladem, když usedal ve volných chvílích ke klavíru a doprovázel děti nebo manželku a společně muzicírovali. Stejně jako hudbě zůstal věrný i rádiovému vysílání. Sám vysílal pod vlastní značkou, vedl kroužky mladých radioamatérů a pořádal závody s vysílačkami. Po roce 1989 se angažoval také v komunální politice. V našem sboru byl presbyterem a varhaníkem.

Když onemocněl, zpočátku o něj mohla pečovat rodina, ale později musel být umístěn do domova Naděje v Brně na Vinohradech. Byl to jeho druhý domov po dobu čtyř let, cítil se tu dobře. Jeho rodina je vděčná za trpělivou a laskavou péči, které se mu tam dostávalo. Zemřel tiše a klidně za přítomnosti svých blízkých.

Na jeho životě bylo příznačné, že se spoléhal na Boží vedení a byl v tom dobrým příkladem i svým dětem i vnukům. Trpělivě a s pochopením přijímal různé bolesti a trápení a smířoval se s tím, co mu život přinášel. Nic zbytečně nedramatizoval, protože věřil, že z každé situace je východisko a že mu nebude naloženo víc, než by unesl. Uměl být vděčný za pomoc druhých lidí. A během dlouhých let těch dobrých lidí potkal opravdu hodně! Rodina chce proto vyjádřit vděčnost všem milým lidem, kteří prošli jeho životem a měli ho rádi. Člověk sám často poděkovat už nestačí. Nyní je k tomu dobrá příležitost. My máme zač poděkovat jemu, a věrme, že i on nám. Ale ten největší dík patří Bohu, který nám k tomu všemu, co jsme tu krátce zmínili, dal příležitost.

Jiří Gruber (podle sdělení v rozhovoru s pozůstalou rodinou)

Růžena Rausová (10. 6. 1930-18. 6. 2018)

Růžena Rausová, za svobodna Vodičková, se narodila na Františkách, což je část obce Krouna na Chrudimsku, nedaleko Proseče. Rodina, jejíž příslušníci žili po generace v chudém kraji mezi Políčkou, Litomyšlí a Hlinskem, se ale už v první polovině 30. let odstěhovala za prací do Vysokého Mýta. Růženčini rodiče tam s pomocí příbuzných postavili malý domek.

V rodině Vodičkových se stále zpívalo a hrálo, zejména na housle či harmoniku. To se přirozeně přeneslo i na obě děti, Růženku a její mladší sestru Janu; Růženka zpívala v městském dětském sborečku Otakárek. Toužila naučit se hrát na klavír,

tento nástroj ale přesahoval ekonomické možnosti rodiny. Pořídila si jej a začala se na něj učit až v rané dospělosti.

Od mládí vyrůstala ve vysokomýtském evangelickém sboru pod kazatelnou farářů a diakonů Bohumíra Šuchmana, Jana Blahoslava Horkého, Jana Přemysla Šebesty a Adolfa Dvorského, s jehož rodinou se mimořádně sblížila. Nebyla jen pasivní účastnicí bohoslužeb, časem se stala velmi aktivní členkou tamní mládeže.

Po svém otci zdělila velikou lásku k přírodě. Byla horlivou skautkou, milovala táboření, velmi ráda jezdila na Sázavu, tehdejšího předchůdce dnešního tábora na Blažkově.

Vystudovala dvouletou obchodní školu, začala pracovat jako administrativní síla ve stavební firmě a v podniku zdravotnického zásobování.

13. srpna 1955 se vdala za Luboše Rause (z Církve bratrské). Kvůli manželově práci se přestěhovala do Brna, kde se v Blahoslavově domě znovu setkala se svým, kdysi vysokomýtským farářem Janem P. Šebestou. Zaměstnání už v Brně nehledala, věnovala se cele rodině, takže děti, synové Petr, Luboš a Martin, nemusely ani do školky, ani do školních družin.

Když děti odrostly, nabídla pomoc jako dobrovolnice ve sborové kanceláři; postupně se jí tato činnost stala i částečným zaměstnáním. V té době se stala také aktivní součástí brněnské ekumeny; v její domácnosti se po řadu let pravidelně scházela tehdy tajná ekumenická skupinka křesťanů k modlitbám a k promýšlení Božího slova. Zpívala v pěveckém sboru Blahoslav, zapojila se do práce křesťanské služby. V časech, kdy neexistovaly kopírky a veškerá reprografická technika byla pod přísnou státní kontrolou, množila na psacím stroji kázání i další texty tehdejšího faráře Miroslava Heryána a sloužila tak mnoha lidem, kterým se tyto texty stávaly pomocí v růstu víry i naděje. Později podobně spolupracovala s farářem Jaroslavem Vítkem. V 70. letech rovněž absolvovala několik táborů (včetně putovních po slovenských horách) s dorostem a mládeží brněnského sboru Církve bratrské, ke kterému patřil její manžel i všichni tři synové.

Sestru Růženku Rausovou jsem poznala zde ve sboru před několika lety, když jsem tu začala pracovat jako vikářka. Ačkoliv už byla v důchodu, byla pravidelnou účastnicí služeb Božích i hudebních nešporů, věrnou pracovnící křesťanské služby. Nenápadně, ale laskavě podporovala život sboru, zajímala se o něj a těšila se z něho. My ve sboru jsme ji směli znát jako usměvavou, trpělivou a vděčnou sestru, která si příliš nestýskala, ani když ji trápilo zdraví.

Růženka se ještě dočkala prvního pravnoučete, než ji nečekaně zaskočila těžká nemoc. Poslední týdny života prožila doma v laskavé a vytrvalé péči svého manžela i další rodiny s podstatnou a velmi kvalitní pomocí domácího hospice Tabita. Výraznou posilou jí byly návštěvy mnoha bratří a sester, za které, stejně jako za všechny přímluvné modlitby, jsou její nejbližší vděční. Zemřela klidně, ve spánku, na sklonku nedělní noci.

Saša Jacobea (podle sdělení v rozhovoru s pozůstalou rodinou)

Jan Bedřich (31. 1. 1943-20. 8. 2018)

Honza Bedřich se narodil v Brně Emilii a Karlovi Bedřichovým. Rodiče byli evangelíci, a tak i Honzův život od počátku souvisel s církví. Byl pokřtěn zde, v Blahoslavově domě, 27. února 1943 tehdejším farářem Viktorem Hájkem. Na konci války žila rodina přechodně v Lozicích. Návrat do Brna pak byl složitý - dům v Řečkovicích byl značně poškozen zásahem ruského granátu.

V dubnu 1947 se narodila Honzova sestra Lydie.

Do Lozic, do rodiny Emiliina bratra, jezdili Bedřichovi často, Honza s Lydí tu spolu se svými sestřenicemi a bratranci trávili neopakovatelné prázdniny, naplněné příhodami, zážitky a dobrodružstvími. Strýc byl kurátorem lozického sboru, i zde měl Honza živý kontakt se společenstvím i farářskými rodinami.

Z tatínkovy strany měl Honza nejsilnější vztah se svou sestřenicí Evou Prudkou a celou její rodinou.

Do školy začal Honza chodit v roce 1949 v Řečkovicích. V nižších třídách se tehdy ještě smělo vyučovat náboženství. Rád vzpomínal na katechety Melanku Keřkovskou, Evu Pilátovou a také Bohumila (Mílu) Michala, který se postupně z učitele stal Honzovým kamarádem a přítelem. S Mílou a jeho budoucí ženou Jiřinou jel také Honza v roce 1956 poprvé na evangelickou brigádu, do Staré Libavé. Tamější setkání se Svaťou Štěchem a Milošem Kočkou, čerstvě propuštěným po šesti letech z jáchymovského vězení, Honzu velmi zasáhlo a ovlivnilo v dalším životě.

V roce 1956 byl v Blahoslavově domě konfirmován, poté v létě s mnoha dalšími brigádníky stěhovali sborové středisko ze Sázavy na Blažkov. Od svého křtu patřil Honza celý život do zdejšího sboru. Řadu let byl členem staršovstva, po smrti svého přítele, Jenina Šebesty, pracoval také v kuratoriu Blažkova. Ve sboru se ochotně zapojoval, obzvlášť rád pomáhal s přípravou a organizováním obcerstvení při různých akcích. Jen nerad se s touto činností loučil. Dovedl ve sboru oslovovat nově příchozí a zajímat se o ně. Tak si na něj budu pamatovat i já a mnozí, kdo se s ním a s Ivanou potkávali, třeba při cestách tramvají z Řečkovic do Blahoslavova domu.

V letech 1958-1960 jezdil na brigády do Kdyně na Šumavě, kde se boursal bývalý „dělnický dům“ a na jeho místě se stavěl nový evangelický kostel. Brigády vedl tamější farář Jakub Trojan. Zde se také Honza seznámil s Ivanou, svou budoucí ženou, sestrou Jakubovy manželky Karly.

Honza vystudoval gymnázium na třídě kapitána Jaroše, tehdy ještě jedenáctiletou střední školu. Po maturitě chtěl pokračovat studiem na elektrotechnické fakultě VUT, ale pro svůj „špatný kádrový profil“ nebyl přijat. Začal se proto učit mechanikem rádiových spojů.

V létě 1962 při táboření pod stanem s přáteli Honzu zastihl telegram, že má nastoupit na vojnu v Českých Budějovicích. Nadřízení si brzy všimli jeho spolehlivosti i organizačních schopností a začali jej posílat na služební cesty. Honza se snažil, aby jeho cesty vedly přes Prahu, kde žila Ivana, tou dobou už spolu chodili. Ještě na vojně si znovu podal přihlášku na elektrotechnickou fakultu, tentokrát byl přijat k šestiletému dálkovému studiu radiotechniky. Po vojně tak rovnýma nohama skočil do nového zaměstnání v Českých Radiokomunikacích i do náročného studia. Dokončil ho úspěšně na podzim r. 1969 a byl promován elektroinženýrem se specializací sdělovací technika - radiotechnika.

29. června 1966 se Honza oženil s Ivanou, rozenou Schwarzkovou. Sňatku pak v kostele požehnal švagr Jakub Trojan. V dubnu 1968 se manželům narodil syn Radek, o rok později, v dubnu 1969, dcera Jana.

Na jaře 1971 pozvali Jakub a Kája Trojanovi Bedřichovy na starou chalupu na Šumavě - na Ptákově Lhotě. Honza si toto místo zamiloval, s Jakubem a řadou dalších přátel chalupu opravovali, přestavovali. Stálo to hodně času a úsilí, ale přinášelo hodně radosti. Bedřichovi tu trávili vždy podstatnou část dovolené, po odchodu do důchodu pak s vnučkami celé prázdniny. Bylo to místo setkávání širší rodiny i mnoha přátel.

Od svého souseda se Honza naučil plést košíky, vrby začal pěstovat na Ptákově Lhotě. Na podzim sklídl proutí a přes zimu pletl. V paměti mi uvízl obrázek z první návštěvy u Bedřichových, kdy jsem uviděla proutí i hotové koše uložené na balkoně. Krása. Honza dělal věci poctivě a fortelně, to bylo znát hned.

Celý pracovní život, bezmála 40 let, pracoval u jedné firmy. Zpočátku přenášeli TV signál a rozhlas mezi státy, kromě toho bezdrátově stovky hovorů, později digitální data. V tomto oboru se technologie velmi rychle vyvíjela a měnila.

V roce 2002 odešel Honza do invalidního důchodu, výrazně se mu zhoršilo onemocnění ledvin, se kterým se léčil od svých 25 let, později si kvůli němu musel dělat domácí dialýzu. V roce 2013 podstoupil transplantaci ledviny, čímž se mu velmi zkvalitnil další život. Musel však začít užívat léky na snížení imunity, což časem přineslo další závažný problém, zhoubný melanom, na jehož následky po tříleté léčbě a vzorné paliativní péči zemřel.

Vážných nemocí musel Honza v průběhu života překonat několik. Čelil jim svým optimismem, s podporou celé své rodiny.

I letošní léto si přál strávit na chalupě. Díky laskavé péči Ivany, dětí a jejich partnerů i vnuček se toto přání splnilo, dokonce vyrazil i na houby, které sbíral vášnivě rád. Sám. Inu, dovedl si dělat a užívat věci po svém. Navzdory tomu, že sil ubývalo, zažil Honza v létě ještě několik pěkných setkání. Zemřel klidně, mezi svými nejmilejšími, v pondělí 20. srpna.

Saša Jacobea (podle sdělení v rozhovoru s pozůstalou rodinou)

O nové evangelické škole Filipka

Bylo to v květnovém Setkávání, kde jsem napsala následující slova: „Naše škola, které pracovně zatím říkáme Škola příběhem, byla navzdory nepříznivé situaci na Ministerstvu školství počátkem března podmíněně zapsána do sítě škol. Pokud se vše podaří podle plánu, od 1. září 2019 začneme na adrese Filipínského 1 v Židenicích učit první děti a staneme se sedmou školou Evangelické akademie v ČR.“

Jestli jste tedy byli až dosud napjatí, jak to vypadá s podmíněčným zápisem naší školy do sítě škol, pak mám pro Vás dobrou zprávu. Všechny podmínky jsme zdárně splnili a zápis u Ministerstva školství (přesněji zápis do Rejstříku škol a školských zařízení) je od 1. září t.r. platný bez dalších omezení. Vzhledem k tomu, že více než polovinu letošních žádostí ministerstvo zamítlo, považujeme to skutečně za úspěch.

Jsme ovšem stále před startovní čarou: děti začneme učit až za rok. Přesto už teď máme za sebou pěkný kus cesty. Podrobné vyprávění o tom, jak jsme se brodili nekončící administrativní bažinou a kolikrát jsme přitom zažili pocit, že se některé věci daří až zázračně, nechám na jindy. Nyní chci spíš podat zprávu, jak si naše (už plnohodnotně existující) škola stojí.

Zápis do rejstříku škol, vedeného ministerstvem školství, prakticky znamená, že při plné kapacitě školy budeme děti vzdělávat přibližně z devadesáti procent „za státní peníze“ (zbytek je třeba pokrýt především ze školného, které se ale budeme snažit udržet na co nejnižší hladině). Škola musí samozřejmě splňovat požadavky státu na vzdělávání dětí (vyjádřené v dokumentu zvaném Rámcový vzdělávací program) a bude pod kontrolou inspekce. Přesto má (stejně jako jakákoli jiná škola) velký prostor pro to, aby pracovala s inovativními metodami, z kurikula vybírala podstatné věci, všelijak přesunovala důrazy, a především děti vychovávala v křesťanském hodnotovém rámci a do vzdělání začleňovala např. biblické znalosti. Jsme přesvědčeni, že škola je mimořádně efektivní nástroj služby církve společnosti; poskytneme-li dětem bezpečné a kvalitní vzdělávací prostředí, dostaneme se do kontaktu s celými rodinami, které můžeme skutečně obohatit a také oslovit. Lapidárně řečeno, zápis do rejstříku škol vlastně znamená, že můžeme pracovat na božím díle za plné podpory státu. Budme vděční za tuto míru svobody, ve které dosud žijeme, a nenechejme tyto příležitosti ležet ladem.

Záměrně jsem napsala „kvalitní vzdělávací prostředí“. Nejde nám o školu, která si vystačí s tím, že je alternativní, inovativní nebo třeba křesťanská, a na úroveň vzdělávání více nebo méně rezignuje. Nechceme vytvořit školu ideologickou, ale školu dobrou. Nemá být ani primárně určena jen dětem z církve nebo dětem z křesťanských rodin, je naopak otevřená všem a křesťanství tu bude skutečně představovat především hodnotový rámec. Chci také zmínit, že počítáme s péčí věnovanou sociálně slabým dětem - pro tuto práci budou ve škole vyčleněni odborníci. Ve škole plánujeme umístit 10 až 15% dětí, které budou využívat stipendijní program.

Pokud se nyní podíváme dopředu, otevírá se před námi práce v několika oblastech: především dáváme dohromady pedagogický tým; zahrnuje nejen budoucí učitele, ale také spřátelené odborníky, kteří se k nám přidali jako konzultanti nebo se prostě zapojili do diskusí při přípravě školy - je to práce vzrušující obrovskou mírou tvořivosti, kterou od nás vyžaduje. Pravidelně se setkáváme, absolvovali jsme společné víkendové soustředění na Vysočině a další nás čeká v dohledné době. Také se snažíme průběžně vzdělávat a hledáme různé inspirace. Jsme stále otevření komukoli, kdo by se k nám v tomto díle chtěl přidat. Nyní hledáme zejména (ale nejen) učitele pro první stupeň.

Druhou oblastí práce je komunikace s veřejností. Možná jste postřehli, že Škola příběhem získala „domácké jméno“ Filipka. Stalo se tak na radu PR odborníků, ale zejména s myšlenkou na děti, kterým se na otázku „Kam chodíš do školy?“ bude slůvkem Filipka přece jen lépe odpovídat. Jméno Filipka navíc školu příjemně personifikuje a pocitově přibližuje. Kromě názvu jsme řešili vizuální styl, webové stránky a snažíme se komunikovat na sociálních sítích. Filipku jsme také úspěšně prezentovali na Sousedském blešáku v Židenicích a máme v plánu řadu dalších akcí. To vše nese své ovoce - hlásí se nám vážní zájemci o přijetí dětí, někteří chtějí rezervovat místa dokonce i několik let dopředu. Těší nás to a zároveň je to zavazující.

Velkou část své energie jsme v létě věnovali rekonstrukci sociálních zařízení v budově školy. Péče o budovu a prostory školy bude ale ještě vyžadovat mnoho úsilí. Chceme také zrekultivovat školní dvůr a vytvořit na něm příjemné prostředí pro pobyt dětí venku. Kromě rekonstrukcí a sanací v budově bude třeba také pořídit mnohé vybavení. Leccos se nám podařilo levně nakoupit od minulých nájemců školy, přesto nás velké investice ještě čekají; musíme například vybavit výdejnu jídla.

To vše představuje značné finanční nároky. Tím se dostávám k poslední oblasti úkolů, které před námi leží, a tou je fundraising. V tomto směru připravujeme celou řadu aktivit a budeme vděční za každou podporu. Škola má největší finanční potřeby nyní při svém vzniku, potřebuje teď takřikajíc dostat „něco do výbavy“, aby mohla později fungovat z větší části nezávisle díky státním dotacím. Za účelem její podpory vznikl Nadační fond Filipka.

Byli bychom rádi, kdyby se z Filipky stalo společné dítko brněnských evangelíků. Je to projekt přesahující působnost jednoho sboru, a to jak svou náročností, tak svým potenciálním dosahem. Pokud si chcete přečíst více o naší koncepci, napsat nám mail, nabídnout jakoukoli pomoc, přispět do Nadačního fondu nebo se přidat do našeho týmu, vyhledejte si, prosím, naše webové stránky, kde najdete všechny potřebné kontakty. Jmenují se www.skolafilipka.cz.

Ruth Konvalinková

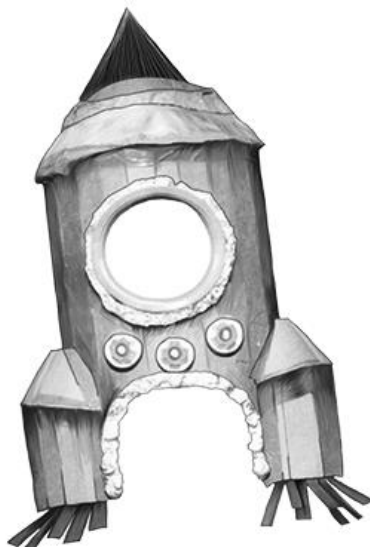
Základní škola Filipka, která zahájí svou činnost 1. 9. 2018

hledá do svého pedagogického týmu nadšené učitele, kteří mají chuť zkoušet věci nově a jinak.

Škola právě vzniká a hledá svou tvář, a vy můžete být při tom. Můžete se zapojit do příjemného společenství podobně zapálených pedagogů a účastnit se vytváření koncepce budoucí školy. Nabízíme také možnosti různého vzdělávání a exkurzí do existujících inovativních škol.

Dále nabízíme podnámem učeben a sálu/cvičebny s kapacitou 80 osob, vše je vybaveno prezentační technikou. Podnámem je možný v dopoledních, odpoledních a večerních hodinách i o víkendech.

Adresa nabízených prostor je Filipínského 1 (cca 3 minuty od Staré osady), parkování ve dvoře, příznivé ceny dohodou.

Kavárnička Brno I

- 3. 10. Pel-mel
- 10. 10. Bratr Jan Franců: Promítání fotografií z cest
- 17. 10. Sestra Věra Bednářová: Brněnské výstaviště
- 24. 10. Vystoupení studentů konzervatoře
- 31. 10. Sestra Růžena Medková: Příběh moravečské školy

Nešpory v Komenského kostele

budou pokračovat v neděli 7. října v 19:30. Vystoupí Swing Band Mojmíra Bárta. Výtěžek bude věnován Hospici sv. Alžběty. Nešporní kázání: Štěpán Hájek.

DÍKY A PROSBY

Hospodine, dobrý a milosrdný Bože,
děkujeme Ti, že k nám promlouváš,
že nás voláš, že to nevzdáváš,
i když máme občas poráženeckou náladu.
Děkujeme, že díky Tvé milosti
můžeme vyhrávat nad svým sobectvím,
nad malověrností, nad svou pýchou.
Děkujeme za dar společenství
u Tvého slova, u hrnku kávy, na návštěvě v nemocnici.
Prosíme, abychom neustávali v zájmu o své bližní,
abychom si nepřestávali pomáhat
a byli vnímaví k potřebám druhých.
Těšíme se z krásných slunečných dnů, ale prosíme Tě,
abychom péči o Tvé stvoření měli stále na zřeteli.
Ať nezavíráme oči
před tunami plastového odpadu v dalekých mořích,
ani před suchem za našimi humny.
Ať nacházíme dost odhodlání vést život podle Tvé vůle
a jako zodpovědní správci Tvého stvoření.
Přimlouváme se, Bože, rovněž za všechny nemocné,
za lidi osamělé nebo z různých příčin nešťastné.
Prosíme, abys jim dal pocítit uzdravení, útěchu a naději.
Prosíme, Pane, ať se dokážeme druhým omlouvat,
když se proviníme,
ať také umíme překonávat hněv a ublížení
a jsme schopni odpouštět a usmiřovat se.
Prosíme Tě, ať kráčíme po Tvých cestách
a spoléháme se na Tvá zaslíbení.

Modlitba ze sboru Brno-Husovice (6. 5. 2018)

ZE STARŠOVSTVA

Brno I

Staršovstvo FS ČCE Brno I se ke své schůzi sešlo po prázdninové pauze opět 10. 9. 2018. V obsáhlém programu bylo kromě obvyklé sborové agendy jednání o dokončení stavby na Pellicově ulici. S ohledem na některé změny a úpravy kolem stavby se starší museli zabývat i související finanční stránkou. Část schůze jsme věnovali také diskusi o dalším postupu při hledání prvního faráře

po uplynutí povolací doby bratra faráře Jiřího Grubera a sestra faráčka seznámila staršovstvo se svým záměrem doktorského studia. Presbyteři a presbyterky se také rozhodli, že budeme jednat s kandidátkou, která se přihlásila na místo pastorační pracovnice, a domluvili se na službách a výpomoci při sborovém provozu v nadcházejících týdnech.

Jana Hofmanová

Brno II

Staršovstvu vzalo na vědomí zprávu farářů o životě sboru v letních měsících, mj. o konání červnového a červencového pobytu na Blažkově, vykonaných pohřebních shromážděních a připravovaných křtech. Doporučilo ke schválení obě navrhované změny církevního zřízení a projednalo návrh setkání a akcí na příští měsíce. Staršovstvo vzalo na vědomí informaci o jednání se zájemci o pronájem komerčních prostor a jejich dosavadním obsazení, a jednalo dále o svých krocích v záležitosti stavby výškové budovy v sousedství Blahoslavova domu.

Martin Horák

Brno - Židenice

Staršovstvo se zabývalo sborovým programem v novém školním roce. S kostelnictvím k 31. srpnu skončili manželé Kubelovi, novou kostelnicí je od září Magda Maňáková. Kvůli mateřským povinnostem rezignovala na funkci presbyterky Eva Dušková. Na její místo řádného člena staršovstva nastupuje dosavadní náhradník Svatopluk Sládeček. Presbyteři také schválili dvě navrhované změny Církevního zřízení, které se týkají pravidel pro využívání účelově vázaných prostředků a jmenování dozorčích rad Diakonie. Jako vždy se také staršovstvo zabývalo sborovými financemi a opravami budov - aktuálně například vytápěním kostela.

Radka Včelná

TÝDEN VE SBORU

Brno I

Po - Pá 9-12, St 15-17

Pondělí:

18:30 staršovstvo 8. 10.

Úterý:

10:30 Diakonie 2., 16., 30.10.

15:00 DD Věstonická

16:30 dětský klub Ovečky

16:30 biblická hodina pro děti

19:00 modlitební setkání

19:00 příprava NŠ

19:00 Kůrovec

Středa:

15:00 kavárnička

17:00 konfirmanti

18:00 mládež

18:00 kurs Alfa

Čtvrtek:

9:30 klub otevřených dveří 4., 18. 10.

17:00 biblická hodina

Pátek:

18:30 Cantate Domino

Neděle:

10:00 nedělní škola pro děti

Brno II

Po - Pá 8:30-11:30

Pondělí:

18:30 staršovstvo 8. 10.

Úterý:

8:30 Dvojka - dětský klub

10:30 Diakonie 9., 23. 10.

17:00 biblická hod. Třnov

9., 23. 10.

18:00 příprava NŠ 9. 10.

19:00 střední generace

Středa:

8:30 Dvojka - dětský klub

14:00 biblická hodina Kociánka

3., 17., 31. 10.

18:00 biblická hodina

19:00 mládež I.

Čtvrtek:

9:30 Křesť. služba NN 25. 10.

9:30 Mateřský klub 11., 25. 10.

14:30 odpolední káva

4., 18. 10.

16:00 vyučování dětí

16:30 konfirmační příprava

17:30 mládež II.

Pátek:

8:30 Dvojka - dětský klub

Sobota:

9:30 DD Kociánka 13., 27. 10.

Neděle:

9:00 nedělní škola

10:00 setkání v Blah. domě

Brno-Husovice

Úterý:

17:15 mládež

Čtvrtek:

19:00 biblická hodina

20:00 staršovstvo 11. 10.

Pátek:

16:00 děti

Sobota:

10:00 katedreze dospělých

Neděle:

9:00 nedělní škola

18:00 Desert 14. 10.

Brno-Židenice

Pondělí:

18:00 děti Blansko

19:00 bibl.hod.Blansko

vše 8. a 22. 10.

18:30 staršovstvo 1. 10.

19:30 učitelé NŠ 15. 10.

Úterý:

14:00 kavárnička 9., 23. 10.

15:00 mladší děti

19:00 DŽES 2., 16., 30. 10.

19:00 Modlitby a zpěvy

Taizé 9. 10.

19:00 modlitební setkání 23. 10.

Středa:

16:00 starší děti

17:00 mládež

19:00 biblická hodina

Pátek:

19:00 střední generace 19. 10.

Neděle:

9:15 nedělní škola

10:00 setkání u kávy a čaje

18:18 pěv. sbor ChrPoT

Brno I**Brno II****Brno-Husovice****Brno-Židenice****7.10. 19. neděle po sv. Trojici**

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber
Rch Jiří Šimsa
19:30 ČK Štěpán Hájek,
nešpory

BD Saša Jacobea, *VP*
Tiš Martin Horák, *VP*

Hu Štěpán Hájek, *rodinné*
19:30 ČK, *nešpory*
Štěpán Hájek

Žd Olga Tydlitátová, *VP*
BI kazatel CB, *VP*

14.10. 20. neděle po sv. Trojici

BK Jana Hofmanová
ČK Jana Hofmanová

BD Jaroslav Vítek
Tiš Saša Jacobea

Hu Štěpán Hájek

Žd Radka Včelná, *VP*
Děkňení
BI čtené

21.10. 21. neděle po sv. Trojici

BK Jaroslav Vítek
10 CCČH David Novák, *VP*,
ekumenická bohoslužba
Rch Jana Hofmanová

BD Radka Včelná
Tiš Matouš Pleva

Hu Vladimír Zikmund

Žd Boris Tančev
BI Boris Tančev

28.10. 22. neděle po sv. Trojici

BK Jana Hofmanová
ČK Jana Hofmanová

BD Martin Horák
Tiš Saša Jacobea

Hu Jaroslav Vítek

Žd Radka Včelná
BI Radka Včelná

4.11. 23. neděle po sv. Trojici

BK Jiří Gruber
ČK Jiří Gruber
Rch Jiří Šimsa
19:30 ČK Jiří Gruber,
nešpory

BD Saša Jacobea
Tiš Martin Horák

Hu Štěpán Hájek, *rodinné*
19:30 ČK, *nešpory*
Jiří Gruber

Žd Radka Včelná, *VP*
BI Radka Včelná, *VP*

BK: Betlémský kostel v 8:30
ČK: Cervený kostel v 10:00
Opl: sál Opletatova 10:00
Rch: Rychnanov v 14:15

BD: Blahoslavlův dům v 9:00
Tiš: Tišnov v 10:30

Hu: Netušilova 26 v 9:00

Žd: Židenice v 9:00
BI: Blansko v 14:00

EVANGELICKÁ CÍRKEV V BRNĚ

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně I

Betlémský kostel a kostel J. A. Komenského (Červený kostel)

Opletalova 6, 602 00 Brno, tel: 542 211 453

email: ccebrno1@atlas.cz, <http://www.cervenykostel.cz>

kazatelé: Jiří Gruber a Jana Hofmanová, faráři

seniorátní kazatelé: Jiří Šimsa a Jaroslav Vítek

kurátor: Václav Matoulek, past. pracovnice: Marie Melicharová

Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Brně II

Blahoslavův dům, Lidická 79, 602 00 Brno, tel: 541 212 469

email: brno-ii@evangnet.cz, <http://brno-ii.evangelnet.cz>

kazatelé: Martin Horák a Alexandra Jacobea, faráři

kurátor: Jaroslav Kučera, past. pracovnice: Milena Hauserová

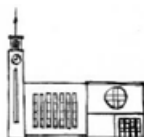
Farní sbor ČCE v Brně-Husovičích

Netušilova 26, 614 00 Brno, tel: 545 212 420

email: husovice@evangnet.cz, <http://www.ccehusovice.cz>

kazatel: Štěpán Hájek, farář

kurátor: Vladimír Zikmund

Farní sbor ČCE v Brně-Židenicích

Kostel Jílkova 74, fara Konečného 8

email: zidenice@evangnet.cz, <http://zidenice.evangelnet.cz>

kazatelka: Radmila Včelná, farářka

kurátor: Miroslav Maňák

Diakonie ČCE - středisko v Brně

Hrnčířská 27, 602 00 Brno, tel: 549 242 279, 541 248 401

email: brno@diakoniecce.cz <http://brno.diakonie.cz>

ředitel: Lenka Svobodová

EVANGELICKÁ
AKADEMIE
BRNO

Evangelická akademie,

Vyšší odborná škola sociálně právní

Opletalova 6, tel: 542 221 741, email: vos@eabrno.cz

Střední zdravotní škola Evangelické akademie

Šimáčkova 1, 542 213 593, email: cszs@eabrno.cz,

<http://www.eabrno.cz>

ředitelka: Renata Michálková

Setkávání - brněnský evangelický měsíčník. Ročník 2018 (XX). Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Martin Horák. Obálka Iva Tůmová. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Doporučená cena jednotlivého čísla 15 Kč. Roční předplatné 150 Kč, sponzorské 200 Kč. Redakce: 602 00 Brno, Opletalova 6. Vychází 10x ročně.